

[Foged.]

var ikke bistand til udarbejdelse af lovforslag, det var et initiativ fra den højtærede finansminister til at sætte embedsmændene i gang med at udarbejde lovforslag på dette område. Når den højtærede finansminister gang på gang har givet udtryk for, at han er enig med os, med oppositionen i, at der bør være den størst mulige private frivillige opsparring, må det være den højtærede finansministers ansvar, at der igangsættes et arbejde for at få fremsat et lovforslag i så henseende.

Finansministeren (Kjeld Philip): Jeg vil gerne sige til det ærede medlem hr. Poul Møller, at det er klart, at overskuddet er mindre end oprindeligt beregnet takket være den betydelige forøgelse af udgifterne, der er sket i den allerseneste tid. Noget endeligt overblik har jeg ikke, heller ikke af den grund, at der så sent som i aftes er foretaget foranstaltninger, som vil komme til at betyde forøgede udgifter for staten, og som vi vel i øvrigt kommer til at tale om om lidt.

Til det ærede medlem hr. Foged skal jeg sige, at det er et spørgsmål, som altid ligger under overvejelse, om man kan finde nye former for at fremme opsparringen, også af den grund, at de former, vi har, vel nok må siges at være forholdsvis indviklede. Kan vi finde frem til en mere rationel form, er det klart, at regeringen vil være interesseret heri. Men skulle det ærede medlem derudover have nogle ønsker, så er vi altid til rådighed i det omfang, det er muligt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslag til lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten
vedtoges med 89 stemmer mod 59.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Forslag til lov om ændring i lov om særlig indkomstskat m. v.

vedtoges med 89 stemmer mod 60.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændringer i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 3803).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring i lov om pensioner, der er fastsat i henhold til de før 1. april 1958 gældende lønnings- og pensionslove.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 3803).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagene sattes til forhandling.

Finansministeren (Kjeld Philip): Ifølge tjenestemandslovens § 88 kan der — med hjemmel i tillægsbevillingsloven — for nærmere fastsatte perioder ad gangen, første gang fra 1. oktober 1961, ske forhøjelse af lønningerne med en eller flere af de såkaldte overenskomstportioner.

Således som det fremgik af min fremsættelsestale, har det imidlertid forekommet regeringen rimeligt, at man overvejede at give sådanne overenskomstportioner fra et tidligere tidspunkt. Man har først og fremmest tænkt på, at man kunne give dem fra den 1. april i år. I den anledning har jeg i denne uge i løbet af mandag,

[Finansministeren.]

tirsdag og onsdag ført forhandlinger med tjenestemandsoverenskomstorganisationerne. Disse forhandlinger er nu sluttet.

Under forhandlingerne har jeg afgivet et tilbud om, at der skulle ydes tjenestemændene 40 af disse overenskomstportioner. Dette svarer til en lønforhøjelse på ca. 13 pct. For at give et indtryk af lønforhøjelsens størrelse kan jeg nævne, at en tjenestemand, for hvem hver portion er på 48 kr., ved denne lønforhøjelse vil få 1 920 kr. mere om året eller, for at sammenligne det med en ugeløn, ca. 39 kr. mere om ugen. Når jeg nævner denne gruppe, er det, fordi den er typisk for en meget, meget stor del af tjenestemændene. Samtidig gik mit tilbud ud på, at der skulle ydes til alle honorarer 5 pct.s forøgelse. Dette blev tilbudt med gyldighed fra 1. april. Omkostningerne for staten ville blive 240 mill. kr. for hvert finansår.

Fra tjenestemandsoverenskomstorganisationernes side blev der stillet krav om for perioden fra 1. januar 1961 til 1. april 1962 43 portioner, medens man fra 1. april 1962 frem til 1. april 1963 ønskede 49 portioner. Man har beregnet, at udgifterne for staten, dersom disse ønsker skulle have været opfyldt, i alt for disse to år ville være blevet på 616,5 mill. kr. eller 136 mill. kr. mere end det, som tilbuddet lød på fra min side.

Det viste sig desværre under de forholdvis lange forhandlinger ikke muligt at nå frem til et forlig. Jeg har derfor i dag sendt en anmodning til finansudvalget om, at der på tillægsbevillingsloven må gives en bevilning i overensstemmelse med mit forslag.

Ministeren for offentlige arbejder (Lindberg): I forbindelse med de oplysninger, som den højtærede finansminister har givet vedrørende de forhandlinger, der har været ført om tjenestemandslønningerne, ønsker jeg at meddele — hvad det høje tings medlemmer måske er bekendt med — at der i dag har været en arbejdsstandsning blandt de københavnske postbude. Så vidt det er oplyst for mig, står denne arbejdsstandsning i forbindelse med de forhandlinger, der har været ført mellem tjenestemændene og den højtærede finansminister.

Jeg vil gerne, for at forebygge forespørgsler vedrørende denne arbejdsstandsning,

meddele det høje ting, at jeg i formiddags efter at have fået besked om at denne arbejdsstandsning var indtrådt, tilkaldte formanden for Dansk Postforbund i Danmark, hr. Aage Nielsen, og formanden for Københavns Postbudeforening, det ærede medlem hr. Erik A. Jensen. Jeg sagde på regeringens vegne til de to organisationers repræsentanter, at jeg forlangte, at denne arbejdsstandsning øjeblikkelig skulle bringes til ophør, og jeg gjorde dem opmærksom på, at det ville få konsekvenser for de postbude, som havde deltaget i arbejdsstandsningen. De to repræsentanter for organisationerne meddelte mig, at denne arbejdsstandsning var sket uden deres medvirken, og de erklærede, at de ville gøre, hvad de kunne, for at bringe den til ophør så hurtigt som muligt.

Holger Eriksen: Mit parti har altid haft den opfattelse, at lønningerne for tjenestemændene så vidt muligt skulle følge lønningerne ude i det private arbejdsmarked og under ingen omstændigheder måtte ligge under de lønninger, der i gennemsnit kan opnås dér. Det har man også fastholdt i de lønningslove, der er gennemført.

Nu står man så over for spørgsmålet om, hvor meget der skal ydes tjenestemændene som kompensation for det, arbejderne ved deres overenskomstforhandlinger i dette forår har fået, ud over hvad reguleringstillæggene angiver. Det samme har man været ude for tidligere, men da har man ikke haft et fast grundlag; da har man kun kunnet operere med de almindelige reguleringsportioner, og så var det sådan, at man kunne forhandle om, hvorvidt man skulle give den ene gruppe tillæg af én størrelse og den anden gruppe tillæg af en anden størrelse. Efter vedtagelsen af den sidste lønningslov har man fået et mere fast grundlag for disse forhandlinger, idet man har været så forudseende at indføre et overenskomstillæg og bestemt, at det ved forhandlinger kunne fastsættes, hvor mange portioner der skulle ydes. Man kan derefter ikke mere spille den ene gruppe ud mod den anden, idet man på forhånd er enig om, at der må ydes et lige stort antal portioner til alle lønsatser, og de forskellige portioners størrelse er fastsat i loven.

Jeg beklager i høj grad, at der ikke er

[Holger Eriksen.]

opnået enighed om det tilbud, som den højtærede finansminister har givet de respektive organisationer. Jeg betvivler ikke, at man på specielle områder inden for de private virksomheder kan finde folk, som har opnået større løntillæg end dem, den højtærede finansminister omtalte for et øjeblik siden; men det er ganske givet, at hvis man tager et gennemsnitstal, har arbejderne i de private virksomheder ikke opnået mere end det, der her er tilbudt. Det er jo heller ikke småpenge, det drejer sig om, når man tænker på det millionbeløb, som er nævnt her, og det millionbeløb, der er tale om inden for de private virksomheder, og så gør op, hvor mange personer der kommer ind under de respektive grupper. Jeg kan derfor på mit partis vegne give tilslutning til det tilbud, som den højtærede finansminister har givet, og udtaler håbet om, at organisationerne vil affinde sig med det.

Nu er der imidlertid kommet et nyt moment ind i sagen derved, at de københavnske postbude har iværksat en strejke. Om den skal vare mere end i dag, kan jeg naturligvis ikke vide noget om; eftersom man bestemt hævder, at strejken er gennemført uden om organisationerne, er der ingen ansvarlig, der kan vide, hvor lang tid det er meningen den skal fortsætte. Men i hvert fald må man betegne en sådan strejke som uforsvarlig. Bevares, jeg ved nok, at der kan være undskyldende momenter under henvisning til det, der skete med hensyn til landbruget; det må man anerkende. Men hvis det skulle danne præcedens og man gav sig til at bruge sådanne metoder i alle forhold, er vi jo kommet dertil, at vi ikke mere har en stat, og så flyder alting.

Jeg var meget glad ved at høre den højtærede minister for offentlige arbejder oplyse, at de to organisationers repræsentanter, som han havde forhandlet med, derimellem det ærede medlem hr. Erik A. Jensen, havde lovet, at de skulle gøre alt, hvad de kunne, for at få standset, jeg tror at kunne sige denne galskab. Jeg vil derfor spørge det ærede medlem hr. Erik A. Jensen — jeg ved, at det ærede medlem har holdt tale til de strejkende herudenfor — hvad det ærede medlem ved denne lejlighed sagde, hvorledes det ærede medlem belagde sine ord under opfordringen til postbudene

om øjeblikkelig at gå i arbejde og øjeblikkelig ophøre med denne strejke. Jeg tror, det ville interessere det høje tings medlemmer i høj grad at høre, hvad der er blevet sagt ved denne lejlighed, og således få konstateret, om det ærede medlem har holdt det løfte, som blev givet til den højtærede minister for offentlige arbejder.

Viggo Hauch: På mit partis vegne kan jeg takke den højtærede finansminister for den redegørelse, han for et øjeblik siden fremsatte i tinget om sine forhandlinger med tjenestemændene. Jeg skal ikke her foregribe sagens afgørelse; det må vi se på, når finansudvalget, hvor sagen ligger til behandling, har truffet sin beslutning.

Jeg kan også takke den højtærede minister for offentlige arbejder, fordi han uden opfordring fra folketingets side har følt sig foranlediget til at give en redegørelse for formiddagens hændelser. Jeg går ud fra, at når den højtærede minister har følt sig foranlediget til at komme med denne redegørelse, er det, fordi også regeringen anser det, der her er foregået, for noget overordentlig alvorligt.

Den højtærede minister nævnte postbudene. Det ser ud, som om strejken har bredt sig. Jeg ved ikke, om den højtærede minister er bekendt med, eller om det er rigtigt, at også adskillige, for ikke at sige de fleste af personalet på godsbanegården her i København har nedlagt arbejdet for en stund for at mødes med den højtærede minister for offentlige arbejder eller den højtærede finansminister her ved folketinget.

Vi tager til efterretning og takker den højtærede minister for, at han har taget så håndfast på denne situation, som han her gav udtryk for, idet han har krævet øjeblikkeligt ophør af postbudenes arbejdsstandsning og over for de pågældende har fremhævet, at det vil få konsekvenser. Jeg kan sige, at vi fra mit partis side vil holde den højtærede minister fast ved denne udtalelse. Jeg skal ikke her opfordre ministeren til at sige, hvilke konsekvenser han vil drage deraf; men jeg går ud fra, at når den højtærede minister gør tinget bekendt med, at arbejdsnedlæggelsen er sket uden om tjenestemandsoorganisationerne, kan vi alle være enige om, at det er en meget betænkelig

[Viggo Hauch.]

udvikling, vi er kommet ind i. For mig at se har den holdning, som regeringen og ikke mindst den højtærede minister for offentlige arbejder tog ved den sidste postbudestrejke, fået de konsekvenser, som vi dengang frygtede, og som, om jeg så må sige, gør, at regeringen ligger, som den har redt.

Vi vil gerne benytte lejligheden til fra mit partis side her klart at tilkendegive, at vi finder tjenestemandsstillingen uforenelig med en arbejdsnedlæggelse. Tillad mig i denne forbindelse at sige til det ærede medlem hr. Holger Eriksen: der er en væsensforskel på den kontrakt, den enkelte landmand har med den danske stat, og så den kontrakt, en tjenestemand har med den danske stat. I hvert fald ser mit parti sådan på det, og vi har ønsket det fremhævet i det udvalg, der har siddet under finansministeriet og beskæftiget sig med tjenestemandsstillingerne, at tjenestemandsstillingen er uforenelig med en arbejdsnedlæggelse.

Jeg kan tilsige den højtærede minister, ja, den høje regering, al den støtte fra mit parti, som er nødvendig, for at vi kan komme ud over de fuldstændig uholdbare tilstande, som vi i den senere tid har set eksempler på.

Baago: Også jeg vil takke den højtærede finansminister for redegørelsen om de lønforhandlinger, der er foregået. Jeg kan om dette spørgsmål sige, at vi i mit parti afventer udfaldet af de forhandlinger, der nu skal føres i finansudvalget. I øvrigt kan jeg anbefale de to lovforslag, som i dag er til tredje behandling, til vedtagelse.

Til den højtærede minister for offentlige arbejder vil jeg gerne sige tak for redegørelsen vedrørende den postbudestrejke, som i dag er blevet indledt her i hovedstaden. Jeg kan om den ting sige, at principielt har jeg den overbevisning og har altid haft, at tjenestemandsstrejker eller arbejdsnedlæggelser er ulovlige og uforenelige med at være tjenestemand. En tjenestemand, der er gået ind i et tjenesteforhold til staten, har kun den ene udvej at søge på lovformelig vis om at få sin afsked fra sin stilling. Så kan man tage spørgsmålet op. Den fremgangsmåde kan man benytte,

men det andet er ikke noget, som er foreneligt med at være ansat i det offentliges tjeneste.

Jeg er derfor tilfreds med, at den højtærede minister har taget fat på sagen omgående, og jeg kan også være tilfreds med den højtærede ministers redegørelse. Jeg skal blot føje til, at jeg gerne vil bede den højtærede minister om at stå fast. Det er på tide, at der bliver vist fasthed.

Morten Lange: Jeg synes, at den højtærede finansministers redegørelse for lønforholdene for tjenestemænd i al almindelighed er af så stor betydning, at jeg vil finde det rigtigt at prøve på at holde dette spørgsmål ude fra de foranstaltninger, der eventuelt sker uden for folketinget fra tid til anden. Jeg vil derfor mene, at det vil være rimeligt at komme med nogle kommentarer til hele spørgsmålet om tjenestemandslønningerne i de kommende to år, hvilket trods alt er sagens hovedindhold.

Jeg skal med det samme gøre opmærksom på, at det ærede medlem hr. Erik A. Jensen bagefter vil belyse de specielle spørgsmål, som har forbindelse med denne sag.

Jeg må naturligvis med det samme sige, at med så kort varsel, som vi har haft til at tage stilling til de tilbud, der er givet, og de krav, der har været fremsat, er det overordentlig vanskeligt at komme med en virkelig kritisk bemærkning til den højtærede ministers redegørelse, men mit partis grundlæggende synspunkt i disse sager kommer uægtelig til at stå meget nær ved de grundlæggende synspunkter, vi har gjort os til talsmand for i forbindelse med løsningen af problemerne på arbejdsmarkedet i øvrigt, nemlig at der er ved at ske et skred, en forandring i hele det spørgsmål, der hedder fastlæggelse af de laveste lønninger. Det er derfor ikke uden betænkelighed, vi ser et forslag, der giver de laveste lønninger kun de relativt beskedne portioner, der bliver dem tildelt, og ikke tager hensyn til, at efterhånden må flere og flere af dem, som efter statens tjenestemandregulativ opfattes som ufaglærte, betragtes som virkelig dygtige specialister på deres område, specialarbejdere. Jeg tror, det bliver nødvendigt meget hurtigt — helst allerede under behandlingen af den foreliggende skitse i finansudvalget eller her i

[Morten Lange.]

tinget, men i hvert fald ved behandlingen af den lønningslovsrevision, der kommer i 1962 — ganske overordentlig nøje at gennemgå, om statens betragtninger om værdien af det arbejde, der bliver udført inden for en lang række overordentligt ansvarlige hverv, som i øjeblikket er hensat til 3. lønningsklasse, ikke i allerhøjeste grad trænger til en arbejdsmæssig omvurdering og tilsvarende omvurdering, hvad angår lønnen.

På nuværende tidspunkt kan jeg kun sige, at vi har fået forelagt en meddelelse om, at lønningerne for tjenestemænd i hvert fald får en anstændig forhøjelse; men vi er fuldstændig klar over, at meget hurtigt må dette følges op af en analyse af spørgsmålet om, hvorledes det forholder sig med de laveste lønningsklasser, og om de virkelig får den betaling, deres arbejde er værd. Vi har vore alvorlige tvivl.

Bækgaard: Under indtryk af den seneste tids arbejdskonflikter helt op til i dag vil jeg egentlig gerne spørge: hvor længe skal — som det ærede medlem hr. Brodthagen udtrykte sig forleden dag — denne galeanstaltsopførsel fortsætte? Vi får mere og mere i lønninger og pension, uden at samfundets økonomi efter min mening giver grundlag herfor. Jeg tror sandelig, at de borgere, der lønnes og pensioneres efter tjenestemandsløven, skulle være de første til at sige, at nu må det gå den anden vej, vi ønsker ikke højere lønninger og pensioner. Jeg synes på den anden side ikke, tjenestemændene skal være sorteper. Jeg har indtryk af, at de ikke er fulgt med i de lønstigninger, der har været i de senere år, og jeg vil derfor gerne spørge: hvad agter regeringen at gøre på længere sigt?

Erik A. Jensen: Jeg vil gerne give det høje ting et lille billede af, hvad der i virkeligheden foregik i København i de tidlige morgentimer, idet jeg kan forstå, at flere ærede medlemmer har været inde herpå og stillet spørgsmål direkte til mig. Nu har jeg selv kun hørt spørgsmålene fra de ærede medlemmer hr. Holger Eriksen og hr. Viggo Hauch, men min redegørelse kan formentlig besvare spørgsmål, der er stillet herudover, og som jeg ikke har haft lejlig-

hed til at høre under min tilstedeværelse under demonstrationen nede på slotspladsen.

Forholdet er det, at vi for nogle dage siden i Dansk Postforbund har haft lønningsudvalgsmøde i forbindelse med de mange forhandlinger, der stundede til hos den højtærede finansminister om tjenestemandslønningerne, og navnlig om tidspunktets fremrykning for og fastsættelse af antallet af overenskomstportioner til tjenestemandstillingerne. Vi fik i de to dage, lønningsudvalget var samlet i Dansk Postforbund, en hel del telegrammer hovedsagelig fra københavnske tillidsmænd, som opfordrede vore forhandlere i Dansk Postforbund til at stå fast på det i dagspressen skitserede antal portioner. Jeg vil gerne allerede nu gøre opmærksom på, at den københavnske dagspresse må bære en stor del af ansvaret for den uro, der er bragt ind i navnlig det københavnske postområde; selv om jeg ved, at der, efter hvad der siges, i dag har været ca. 300 jernbanefolk til stede, så er det vel postbudenes vægning i dag, der navnlig optager de københavnske borgere.

Disse telegrammer, som bød Dansk Postforbund at stå fast, kom, som jeg sagde, hovedsagelig fra københavnske tillidsmænd fra de pågældende københavnske postkontorer, og samtidig med at de pågældende tillidsmænd havde afsendt disse telegrammer til Dansk Postforbund, telefonerede de til den københavnske afdeling af Københavns Postbudeforening og gjorde opmærksom på, at man havde tilstillet Dansk Postforbunds forhandlere telegrammer om at stå fast ved de kommende forhandlinger om henholdsvis 55, 57 og 60 portioner, som de københavnske dagblade havde været så venlige at oplyse om, samtidig med at man i den københavnske presse havde meddelt, at der ville blive mulighed for en 5 dages uge, hvilket jeg gør opmærksom på er blevet dementeret senere, men det har været med til at skabe en del uro.

Idet tillidsmændene i den københavnske afdeling understregede afsendelsen af deres telegrammer, gjorde de afdelingen opmærksom på, at man agtede på de pågældende postkontorer, for så vidt man ikke blev imødekommet med det antal portioner,

[Erik A. Jensen.]

som vor centralorganisation havde fremsat krav om, nemlig 55, og for så vidt man måtte imødesee en sprængning af forhandlingerne med den højtærede finansminister, at sætte sig ned ved pladserne og lade posten forsinke i 24 timer.

Det kom os for øre i Københavnsafdelingen, og vi besluttede derfor inden for forretningsudvalget i Københavns Postbudeforening at mødes i aftes, fordi vi vidste, at centralorganisation I og II samt Danmarks Lærerforening var forsamlet til et møde med den højtærede finansminister, og at man, når forhandlingerne måtte være forbi, kunne forvente at høre fra vor hovedorganisation, Dansk Postbudeforbund, om, hvorledes situationen så ud. Der kom imidlertid ikke nogen besked, bortset fra at radioavisen kl. 18,45 meddelte, at der senere ville blive afholdt bestyrelsesmøder i organisationerne. Da klokken var ca. 20,15 blev jeg ringet op i mit hjem og gjort opmærksom på, at der ikke var mere at foretage: disse skitserede bestyrelsesmøder ville ikke blive afholdt.

Kl. 22 meddelte pressens radioavis, som vi alle ved i dag, at forhandlingerne var sprængt mellem tjenestemændene og finansministeren, og på den baggrund besluttede vi i de københavnske postbudes forretningsudvalg at tilstille dagspressen gennem Ritzaus Bureau og pressens radioavis til udsendelse i aftes kl. 23 en udtalelse, hvoraf det fremgår, at vi i det københavnske område måtte imødesee morgendagen med bange anelser. Vi gjorde det i fuld loyalitet over for den henstilling, vi havde fået fra vore københavnske tillidsmænd.

Vi besluttede yderligere pr. telegram og telefon at indkalde den samlede bestyrelse til møde kl. 5 på afdelingskontoret, og dér præciserede vi, at hvor der måtte være brug derfor, kunne vi tage ud på de pågældende kontorer og gøre de respektive kolleger opmærksom på det ulovlige i det, de foretog sig. Jeg kan oplyse, at jeg for mit eget vedkommende, da jeg er tjenstgørende på Købmagergades postkontor, har været der i morges og udtrykkelig foreholdt kollegerne, som jeg har pligt til at gøre som afdelingens formand, at det, man var ude i, var ulovligt, og at navnlig jeg som lovgiver i det høje ting selvfølgelig

ikke kunne være med til noget ulovligt, og det er jeg sikker på at mine kammerater derinde på tjenestestedet forstod. Jeg er til gengæld sikker på, at det ærede medlem hr. Hans Rasmussen vil give mig ret i, at jeg står i en situation mage til den, som det ærede medlem for ganske nylig har stået i, og hvorom det ærede medlem sagde, at det er umådelig svært at styre en organisation, der er i opbrud, således som de københavnske postfolk var det i dag.

Jeg gjorde opmærksom på, at man måtte udføre det daglige normale arbejde i det omfang, man hidtil havde gjort, men kollegerne på Købmagergade, på Vesterbro og på andre store postkontorer fik vedtaget en udtalelse, som ganske simpelt sagde, som jeg tidligere har gjort opmærksom på, at tillidsmændene havde meddelt, at man agtede at sætte sig ned i 24 timer og først genoptage arbejdet ved normal arbejdstids begyndelse i morgen tidlig, ikke for at strejke over for publikum, men ganske simpelt for at understrege den alvorlige situation, de københavnske tjenestemænd, navnlig de, der er på begyndelseslønninger og de 6 første løntrin, efterhånden er i, når man ser på den lønfremgang, som er sket på det private arbejdsmarked.

Man så for ganske nylig i fjernsynet den danske bonde med et stort bredt grin på sit ansigt hælde mælken i grøften eller på sin mødding. Jeg har ikke selv set det, jeg var til møde den aften, denne udsendelse fandt sted, men jeg forstår, at det er en realitet, at der har været en sådan udsendelse. Men er det da så mærkeligt, at postbudene spørger: er det værre, når vi som postfolk lader posten ligge i 24 timer? Vi destruerer den ikke, vi ødelægger ikke maskiner, forhold, som det ærede medlem hr. Hans Rasmussen for nogen tid siden gjorde opmærksom på, da arbejdskonflikten skulle finde sin afslutning ved folketingets indgriben. Man spørger ganske simpelt: er det værre, når det er de københavnske tjenestemænd eller de danske tjenestemænd — det behøver ikke at være københavnske specielt — der frister lige så dårlige kår, som den øvrige arbejderbefolkning gjorde, forinden man fik den lønfremgang, der er sket ved overenskomsten og ved længelidningen sidste sommer? Man siger: det, den anden foretager sig, er ikke

[Erik A. Jensen.]

spor pænere end det, jeg foretager mig i dag — set med postbudenes øjne. Der er bare den forskel, at vi blot lader posten ligge og besørger den 24 timer senere. Der sker ikke noget tilsvarende med den, som der er sket med de levnedsmidler, som vi må nære den dybeste respekt for, og som vore koner måtte stå i kø for at få i de dage, leveringsstoppet fra landbruget til byernes arbejderhjem varede.

Man spørger også om en anden ting. Man spørger, om der er noget æret medlem i denne forsamling, der er i stand til at meddele tjenestemændene, hvor meget de såkaldte tjenestemandsgoder udgør i dag, idet man erindrer sig et møde i 1948, tror jeg det har været, hvor den daværende finansminister, nu afdøde statsminister H. C. Hansen, var til stede og gjorde opmærksom på, at tjenestemændene måtte regne med foruden deres lønning at have 20 pct. i tjenestemandsgoder i form af forskellige ting. Vi har ikke noget imod, at de civile arbejdere efterhånden har fået de samme goder, vi hilser tværtimod med glæde, at det er lykkedes de civile arbejdere at få de samme goder, men tilbage er spørgsmålet: hvad får vi som kompensation for de 20 pct., man tidligere har indregnet i vore lønninger? Er der noget æret medlem her i salen, der er i stand til at give mig besked herom med tilbage til mine postfolk?

Det ærede medlem hr. Holger Eriksen siger, at det er en uforsvarlig strejke. Jeg er fuldstændig enig med det ærede medlem; også jeg betragter og må som organisationsleder betragte den strejke, postbudpersonalet i dag er kommet ud i i København, som ulovlig. Vi ved, at enhver sådan strejke vil blive erklæret ulovlig. På den anden side tillader jeg mig at henvise til en artikel for nylig af landsretssagfører Rasmus Reeh. Jeg er sikker på, at mange af de ærede medlemmer har haft lejlighed til at læse den udmærkede udredning, som landsretssagfører Rasmus Reeh har skrevet i Nordisk administrativt Tidsskrift. Han gjorde dér opmærksom på, at han ikke betragter en tjenestemandsstrejke som ulovlig, dels, siger han, fordi det ikke fremgår af tjenestemandsløven, at det er ulovligt for tjenestemænd at strejke, dels ud fra den betragt-

ning, at en strejke først er ulovlig i det øjeblik, den bliver kendt ulovlig; altså, med andre ord, i det øjeblik en strejke vindes, er den ikke længere ulovlig. Det er imidlertid landsretssagførerens udlægning, som jeg ikke skal komme nærmere ind på — jeg er ikke jurist.

Det ærede medlem hr. Holger Eriksen spurgte mig, hvilken besked jeg har givet de fremmødte kolleger her på slotspladsen. Jeg gør opmærksom på, at jeg var ved middagstid tillige med landsforeningens formand indkaldt til møde hos den højt-ærede minister for offentlige arbejder på ministerens kontor, og at vi, såvel forbundets formand og jeg som afdelingens formand, dér fik henstilling om at gøre de pågældende kolleger opmærksom på, hvilken ulovlighed de var ude i, og at vi uopholdelig måtte opfordre dem til at vende tilbage til deres tjenestesteder. Jeg gjorde opmærksom på, at jeg på grund af tidspunktet måske ikke ville være i stand til at nå samtlige tjenestemænd på deres tjenestesteder.

Jeg erkender, at generaldirektør Gunnar Pedersen, som var til stede, gjorde opmærksom på, at postvæsenets fjernskriverapparat ville stå til rådighed for os, så at vi hurtigt kunne komme i forbindelse med de pågældende tjenestesteder og på den måde få spredt vor meddelelse med det samme. Men da jeg kom tilbage til afdelingskontoret, hvor den københavnske afdelings bestyrelse var samlet, meddelte man mig, at man havde udsendt til tillidsmændene på samtlige postkontorer et telegram om at deltage i demonstrationer her i dag. Forklaringen ligger deri, at samtlige postkontorer, der i formiddags har reageret, har truffet beslutning hver for sig og besluttet at ville demonstrere på forskellige tidspunkter og under forskellige former. Da det hele var i opløsning, mente vi derfor, at den københavnske afdelings bestyrelse måtte tage ansvaret og forsøge at samle det; og da vi forstod på kollegernes resolutioner o. s. v., at arbejdet ville blive genoptaget i morgen tidlig, mente vi det forsvarligt samtidig at udsende besked til tillidsmændene om at pålægge deres medlemmer at deltage i demonstrationen foran Christiansborg Slot og at genoptage normalt arbejde i morgen tidlig. Jeg gør opmærksom på, at spørgsmålet om, hvilken besked jeg har

[Erik A. Jensen.]

givet på slotspladsen, er et andet. Jeg vil gerne oplyse, at den besked, jeg modtog af den øverste chef, den højtærede trafikminister, er givet videre til mødets deltagere på den måde, at jeg gjorde opmærksom på, at jeg havde været til det pågældende møde og dér fået i opdrag at give de københavnske postfolk besked på uopholdeligt at vende tilbage til deres tjenestesteder.

Jeg tror med disse bemærkninger at have givet det høje ting en kortfattet redegørelse; det erkender jeg det kun kan blive, for jeg har ikke haft et eneste sekunds ro siden i morges kl. 5, og ethvert medlem i denne sal vil sikkert forstå, at man må koncentrere sig en lille smulle om det, man skal sige her fra tingets, landets højeste talerstol. Jeg er af den mening, at jeg med mine bemærkninger har forklaret, hvad der er stillet spørgsmål om; i modsat fald modtager jeg gerne nye forespørgsler.

Baunsgaard: Jeg vil gerne i anledning af den, man skal vel kalde det redegørelse, det ærede medlem hr. Erik A. Jensen her har givet, gøre nogle bemærkninger.

Jeg må allerførst bede om at få bekræftet, om min opfattelse af det ærede medlems sidste udtalelse er rigtig, nemlig at Postforbundet i København måtte pålægge sine medlemmer at deltage i demonstrationen. Jeg forstod, at begrundelsen har været, at man ligesom måtte få det hele samlet, og hvis denne min opfattelse er rigtig, vil jeg gerne spørge det ærede medlem, om han herefter kan være i tvivl om, at han har begået noget ulovligt.

Så vil jeg gerne spørge det ærede medlem om en anden ting. Hvis man har det formål, som det ærede medlem i begyndelsen af sin tale angav, at ville medvirke til, at postbudene ikke begik ulovligheder, finder det ærede medlem da, at det er et anvendeligt middel at meddele i dagspressen den morgen, hvor man forventer ulovlighederne iværksat, at man må imødesee morgendagen med uro? Har det ærede medlem ikke, ligesom vi andre, en fornemmelse af, at det ærede medlem måske havde vist større forståelse af sin pligt, om det ærede medlem havde gjort det klart for postbudene, at man ved at nedlægge arbejdet begik en ulovlighed? Det ærede medlem

siger, at han selv på sin arbejdsplads har meddelt sine kolleger, at han ikke kan deltage i noget ulovligt. Det turde være en selvfølge, at det kan det ærede medlem ikke. Men har det ærede medlem gjort klart for sine medlemmer, at den fulgte vej er uforenelig med tjenestemandsansættelse og nødvendigvis må få konsekvenser? Har det ærede medlem ikke gjort det klart, ja, så må jeg desværre sige, at så har det ærede medlem også været postbudene en dårlig formand, for det er også en formands pligt, når der opstår situationer af denne art, at gøre op for sine medlemmer, hvad konsekvensen må være og nødvendigvis må blive, om den slags ulovligheder får lov til at brede sig.

Jeg tror, det ærede medlem havde gjort så vel sine medlemmer som lovligheden en større tjeneste, hvis det var den meddelelse, han havde ladet tilgå pressen til morgen.

Holger Eriksen: Det ærede medlem hr. Viggo Hauch talte om, at der var stor forskel på den kontrakt, landbruget har med staten, og den, tjenestemændene har med staten, og det kan man nok sige, for så vidt som landbruget overhovedet ikke har nogen kontrakt med staten. Men i det ene tilfælde laver man en ulovlig strejke for at opnå en højere løn, og i det andet tilfælde — det, der er gået forud — gør man noget helt andet; dér søger man at presse den lovgivende myndighed til at gennemføre en speciallovgivning for de pågældende. Jeg tror nok, at hvis vi skal foretage sammenligning, så var produktionsstrejken den værste. Men det, jeg vil spørge det ærede medlem om, er: ligger der i denne sammenligning, at det ærede medlem anerkender rigtigheden i den produktionsstrejke, som blev iværksat ved denne lejlighed? Det kunne jo nok have en vis interesse at få det at vide.

Det ærede medlem hr. Morten Lange taler om de lavestlønnede. Deroverfor vil jeg kun sige, at da man i sin tid fastsatte portionernes størrelse — det var i forbindelse med vedtagelsen af den sidste lønningsslov — fik man fuld tilslutning fra samtlige organisationer til denne fastsættelse. Det er muligt, at udviklingen er løbet fra den, og det må man så se på

[Holger Eriksen.]

senere, men i hvert fald kan man ikke bebrejde nogen politiske partier og nogen administration, at der som grundlag anvendes en lov, der er vedtaget med fuld tilslutning fra samtlige tjenestemandrepræsentanter.

Så har jeg et par ord til det ærede medlem hr. Erik A. Jensen, der jo, så vidt jeg forstod det, var uskyldshvid, hvad selve postbudekonflikten angik. Derudover mente det ærede medlem, at den danske presse havde et vist ansvar for, at konflikten var brudt ud. Jeg fik ikke fat i begrundelsen for denne påstand. Jeg ved godt, man kan beskyldte pressen for meget og undertiden med rette, men i det tilfælde har jeg i hvert fald ikke fået fat i, hvad det er, pressen har gjort, medmindre det ligger i, at den optog den henvendelse, de københavnske postbudes ledelse udsendte kl. 23 i aftes om, at man imødeså dagen med bange anelser, for der er vel ikke ret mange her i det høje ting i dag, der er i tvivl om, at det var en opfordring til nu at iværksætte den aktion, man havde talt om i forvejen. Det kan naturligvis siges, at det er beklageligt, at pressen har ladet sig misbruge til en sådan provokation, men i anden henseende kan jeg ikke se at pressen har noget ansvar. Derimod synes jeg, at det ærede medlem har svært ved, trods mange forklaringer, at fralægge sig sit ansvar. Selvfølgelig giver jeg det ærede medlem ret i, at den omstændighed, at man i fjernsynet har set, hvorledes der blev smidt mælk på møddingen, skaber en mentalitet, der i og for sig kan forklare, hvad der sker her. Men ledelsen har i hvert fald ansvaret for, at denne mentalitet ikke giver sig udslag på en sådan måde, at det uvilkårligt kommer postbudene til skade.

Hvad er det så, der er sket? Det er det, at det ærede medlem er imod, at der skal ske noget i dag. Det ærede medlem er meget aktiv for at hindre det. Det ærede medlem står op tidligt om morgenen og tager

fra det ene postdistrikt til det andet for at hindre det. Men da det ærede medlem kommer hen på sit bestyrelseskontor, har bestyrelsen vedtaget ikke at følge formanden, men tværtimod at opfordre samtlige postbude til at møde frem i demonstration. Det må være en forfærdelig situation for en formand at komme ud i, at han således ser sig svigtet i enhver henseende, og at den bestyrelse, som han skal arbejde sammen med, vedtager lige netop det modsatte af, hvad formanden havde ønsket.

Og så kommer vi til mødet her i dag. Jeg fik ikke rigtig klarhed over, hvad det ærede medlem sagde, men jeg må sådan rent logisk kunne slutte mig til det. Det ærede medlem må have forklaret, at postbudene havde en bestyrelse, som han ikke kunne samarbejde med, fordi den arbejdede efter lige de modsatte retningslinjer af dem, han ønskede fulgt, og at han har sagt til dem: det her, det går ikke, kammerater; jeg er uenig med min bestyrelse, I burde aldrig være kommet. Jeg regner med, at det ærede medlem har sagt således, for hvis det ikke er tilfældet, synes jeg det ærede medlems opførsel kan betegnes som — med et mildt ord — tvetydig.

Baagø: Til det ærede medlem hr. Erik A. Jensen vil jeg gerne sige, at når han fra denne talerstol gør rede for, at ledelsen af postbudene, altså også det ærede medlem selv, har opfordret til demonstration, ligger der deri en indrømmelse af en opfordring til arbejdsstandsning, eftersom man jo ikke kan gå til Christiansborg uden at lade arbejdet ligge. Det ærede medlem hævdede, at én dags standsning af udbringningen af post kunne ikke betyde så forfærdelig meget. Jo, ærede medlem, det betyder meget, det betyder i virkeligheden en tabt arbejdsdag for masser af kontorer, som ikke kan ekspedere post. Der er heller ikke tvivl om, at det betyder tab, som hvis de kunne gøres op i penge, ville blive til betydelige summer, rent bortset fra at der er virksomheder, som i dag har måttet have

[Baaga.]

personale siddende, som ikke kunne få arbejdstiden udfyldt, fordi man ganske simpelt manglede dagens post.

Jeg vil gerne rette det spørgsmål til den højtærede minister for offentlige arbejder, om de strejkende postbude skal have løn for i dag, ligesom de fik under den forrige ulovlige strejke. Det er jo et spørgsmål.

Endelig vil jeg til den højtærede finansminister sige, at ved førstebehandlingen af de lovforslag, som vi nu har til tredje behandling, bad jeg om, at forhandlingerne med tjenestemændene måtte ske hurtigst muligt, og jeg kunne ikke ønske et bedre svar end det, der foreligger, og det takker jeg den højtærede minister for.

Men tilbage står så, når forhandlingerne er gjort færdige i finansudvalget, den praktiske side af sagen, nemlig udbetalingen af lønningerne. Det omtalte jeg også ved første behandling, og jeg beder indtrængende den højtærede finansminister drage omsorg for, at hans ministerium omgående sørger for, at udbetaling kan finde sted. Der foreligger eksempler på, at der endnu mangler lønreguleringer af visse forhold helt tilbage fra 1958; det må dog være spørgsmål, der for længst kunne være afviklet.

Viggo Hauch: Det fremgik af det ærede medlem hr. Erik A. Jensens tale, at han mente, jeg havde spurgt ham om noget i mit første indlæg. Det har jeg ikke. Jeg beklager, hvis jeg burde have spurgt det ærede medlem om noget. Jeg mærkede mig også, at det ærede medlem havde haft adgang til fjernskrivere, men ikke havde benyttet sig af dem, og jeg må sige, at med den tilhørerkreds, han har her i det høje ting, kan han jo heller ikke godt få en mere direkte måde at tale til sine medlemmer på. Forholdet mellem det ærede medlem og den højtærede minister skal jeg lade ligge, det må være den højtærede ministers sag.

Det ærede medlem hr. Holger Eriksen stillede mig et spørgsmål vedrørende forholdet mellem landbrugets leverancestop og denne strejke. Nu opfattede det ærede medlem jo særdeles udmærket de gåseøjne, der for landbrugets vedkommende skulle stå om ordet kontrakt i det, jeg

sagde, det fremgik af hans tale i øvrigt. Jeg var ikke på forhånd bekendt med dette leveringsstop, ingen havde spurgt mig til råds herom, jeg blev som andre bekendt med det igennem aviserne, og sådan var forholdet også for mit parti som helhed. Det er ikke det, sagen drejer sig om. Den drejer sig om spørgsmålet om lovlighed eller ulovlighed, og jeg fastslår, at mit parti i hvert fald har den opfattelse, at tjenestemandsbegrebet er uforeneligt med arbejdsnedlæggelse eller strejke.

Erik A. Jensen: Det ærede medlem hr. Baunsgaard spørger, om jeg kan erkende, at der er begået noget ulovligt ved at udstede ordre til genoptagelse af arbejdet i morgen. Nej, det kan jeg absolut ikke, for forklaringen er den, jeg gav, og hvis man havde hørt efter, ville man have bemærket, at jeg netop sagde, at man på lokalmøderne i morges omkring på de forskellige københavnske postkontorer allerede havde besluttet at udsende denne besked til medlemmerne på tjenestestederne, og at det for os i organisationen måtte virke forvirrende, at man rundt omkring havde forskellige arrangementer på forskellige tidspunkter. Ud fra den kendsgerning, at arbejdet alligevel var nedlagt, mente vi i organisationen at måtte tage reb i sejlene. Vi måtte ganske simpelt søge at få tingene samlet på ét bestemt sted, og når man ville demonstrere foran folketinget, måtte det være på et tidspunkt, hvor vi havde mulighed for at få foretræde for finansudvalget. (*Afbrydelse*). Ja, vi har haft adgang til at forelægge udtalelsen fra mødet på slotspladsen for det ærede medlem hr. Brodthagen, der er næstformand for finansudvalget, og som havde overtaget lytteposten, om jeg må kalde det sådan, over for delegationen; det ærede medlem hr. Carl Petersen var forhindret, idet han var ordfører i den første sag på dagsordenen for mødet i dag i det høje ting.

Det ærede medlem hr. Holger Eriksen spørger mig, om jeg anerkender lovligheden af den produktionsstrejke, hvorom der i fjernsynet blev bragt en udsendelse. Nej, absolut ikke, absolut nej. Men det var netop det, jeg var inde på i mit forrige indlæg, at mine kolleger foreholdt mig, om

[Erik A. Jensen.]

det da var mere ulovligt, at postbudene lod posten ligge, end at bonden smed sin mælk væk.

Jeg vil gerne endnu en gang understrege det ærede medlem hr. Hans Rasmussens udtalelse fra en af de sidste dages forhandlinger, at det er ualmindelig svært at fastholde en medlemsskare, som er i opbrud. Det har jeg som formand for de københavnske postbude måttet erkende i den situation, der er opstået i dag, for den situation, der er opstået i København i dag, kan absolut ikke sammenlignes med det, der foregik i september måned.

Så spørger det ærede medlem hr. Holger Eriksen også, om ikke jeg føler mig svigtet af min bestyrelse. Nej, absolut ikke. Jeg mener at have det bedste samarbejde med min bestyrelse. Men det er givet, at i en situation som den, der opstod i dag, hvor man havde behov for at være på et halvt-hundrede forskellige postkontorer på én og samme tid, vil der kunne foregå forkerte ting. Jeg skal erkende, at det kan se ulovligt ud, det, der er foregået i København i dag, men atter vil jeg sige — med det ærede hr. Hans Rasmussens ord in mente — at det er svært at lede en stor medlemsskare, som er i opbrud.

Jeg må beklage over for det ærede medlem hr. Viggo Hauch, at jeg har bragt det ærede medlems navn ind i debatten — jeg troede, at det ærede medlem havde rettet bemærkninger til mig.

Det ærede medlem hr. Baagø spørger, om vi har opfordret til demonstration. Det mener jeg at have besvaret derhen, at da samtlige lokalmøder på Københavns postkontorer talte om demonstration, mente vi i bestyrelsen, at vi, for at have samling på det hele, måtte tage tingene sådan, som jeg har beskrevet det.

Jeg vil slutte med at sige, at jeg har gjort mine medlemmer opmærksom på, at de som tjenestemænd ikke har ret til at strejke. Det sagde jeg allerede i mit første indlæg, men i øvrigt vil jeg gerne understrege, at det var unødvendigt, for postbudene var fuldkommen klar over, at de som tjenestemænd er underlagt tjenestemandsløvens regler, og at deres strejke derfor ville blive betragtet som ulovlig. Den angst, de går med for at gå hen og blive sorteper i den

foreliggende lønsituation, har imidlertid bragt dem til at gå over gevind.

Storgaard: Det ærede medlem hr. Erik A. Jensen mener ifølge sine udtalelser her i det høje ting at være udsat for trusler på grund af sin stillingtagen med hensyn til postbudestrejken. Det ærede medlem kan være overbevist om, at samtlige danske tjenestemænd i bundklasserne står bag det ærede medlem i den opfattelse, han i dag har gjort gældende fra denne talerstol.

Den højtærede minister for offentlige arbejder erklærede, at denne situation må drage konsekvenser efter sig. Må jeg spørge den højtærede minister: er det afskedigelser for de københavnske postbude, den højtærede minister sigter til? Hvilke konsekvenser skulle det ellers være? Jeg hørte et af de ærede medlemmer tale om, at postbudene skulle ingen løn have for i dag. Ja men man har dog været vidne til her i tinget, at den høje regering har taget en anden stilling, når det drejer sig om andre forhold, når de danske storbønder etablerede produktionsstrejke — så greb den højtærede statsminister ind og tilbød dem millionbeløb, blot de ville holde op med deres produktionsstrejke. Nu er det gjort gældende her fra talerstolen, at brevposten ikke kan komme ud i dag. Må jeg spørge, er dette, at brevposten i København ikke kommer ud i dag, virkelig at sammenligne med, at landbrugerne gennem produktionsstrejke gør forsøg på at sulte bybefolkningen? Det går dog vistnok, selv om brevposten først kommer ud i morgen. Og når det gennem landbrugsordningen gennemføres, at der skal lægges 50 mill. kr. på flæsket, mon postbudene så ikke også kommer til at betale deres andel af denne forhøjelse? Jeg spørger bare det høje ting.

Der er ikke talt så meget om statstjenestemændenes lønninger. Var det mon ikke klogt at kigge lidt mere på, hvad de lavest lønnede inden for statstjenesten får? Den højtærede finansminister tilbyder 120 kr. om måneden til gruppen, hvis løn ligger mellem 8 500 kr. og 11 899 kr. årlig. Er denne løn for de underordnede tjenestemænd ikke under eksistensgrundlaget? Der er her i tinget talt så meget om, at arbejdsmændene burde have mindst 250 kr. om ugen. Det er rigtigt, det burde de, men det

[Storgaard.]

er da en højere løn end den, man tilbyder de lavestlønnede tjenestemænd inden for statsbanerne. Er det så rigtigt af den højtærede minister at komme og sige: I får kun 120 kr. om måneden? Som gammel tjenestemand erindrer jeg, hvordan vi under hele krigen gik for en sulteløn; da blev der sagt til os: bare vent til krigens afslutning, så skal I nok blive honoreret. Det er der ikke noget der tyder på i dag; tjenestemændene er atter glemte og skal gå for en sulteløn.

Det ærede medlem hr. Baunsgaard talte om ulovlighed i forbindelse med poststrekken her i København. Jeg håber ikke, at det ærede medlem hr. Erik A. Jensen blev bange, fordi der blev fremsat sådanne trusler; jeg tror ikke, at der sker det ærede medlem noget. Det drejer sig nemlig ikke kun om de københavnske postbude, men om samtlige danske tjenestemænd i bundklasserne, der i den sidste måneds tid har spurgt og spurgt, hvor meget de kan påregne at få. Der er vel ingen her i tinget, der tror, at disse tjenestemænd med stigende huslejer og stigende skatter kan leve med kone og børn for den løn, som staten giver tjenestemænd i bundklasserne. Ganske afgjort ikke. Jeg synes derfor, man kan anmode den højtærede finansminister om at finde et andet tilbud til de lavestlønnede. Jeg skal indrømme, at der er forskel på at være lavest- og højstlønnede i statens tjeneste; de får ikke lige meget, men når de kommer til slagter og købmand, giver de lige meget for varerne. Det skal det høje ting lægge mærke til. At have en løn på 20 000-30 000 kr. om året er ikke det samme som at tilhøre bundklasserne i statens tjeneste, og jeg tror, det ville være gavnligt, ifald det høje ting ville se med lidt mere velvilje på de lavestlønnede i statens tjeneste.

(Kort bemærkning).

Holger Eriksen: Til det ærede medlem hr. Storgaard skal jeg blot bemærke, at jeg tvivler på, at det ærede medlem har noget som helst mandat til at optræde på tjenestemandorganisationernes vegne. Mig bekendt har der aldrig været nogen, der har været ude efter at give ham tillidsposter inden for disse organisationer.

Dernæst skal jeg rette et konkret spørgsmål til det ærede medlem hr. Erik A. Jensen, et spørgsmål, som jeg endnu ikke har fået besvaret; det er simpelt hen dette: tiltrådte det ærede medlem den bestyrelsesbeslutning, som var taget imod det ærede medlems egne ønsker, eller tog det ærede medlem afstand herfra? Jeg har ikke indtryk af, at det ærede medlem har taget afstand fra denne vedtagelse.

Når det ærede medlem under henvisning til, at hans organisation er i det, han kalder opbrud, stadig væk påberåber sig det ærede medlem hr. Hans Rasmussen, vil jeg sige, at der er dog en forskel på, om man optræder som organisationsleder og som mandfolk, eller man optræder på den måde, det ærede medlem har gjort ved simpelt hen at bøje sig for det, flertallet har vedtaget, og gå ind for noget, som han har forklaret det høje ting at han selv var imod.

Hans Rasmussen: Da man gentagne gange har hentydet til mig, synes jeg næsten det er nødvendigt, at jeg siger et par enkelte ord i denne debat, som jeg i og for sig ikke havde tænkt at blande mig i.

Jeg tror ikke, situationen er så heldig for det ærede medlem hr. Erik A. Jensen, og jeg ville ikke bryde mig om at være i hans bukser. Det er rigtigt, at fagbevægelsen meget stærkt bebrejdede oppositionen, at lige så snart vi ville sætte lovlig — det understreger jeg — og varslede konflikter i gang, fordi vi ikke kunne opnå et tilfredsstillende forhandlingsresultat, forsøgte oppositionen at standse dem — det havde jeg lejlighed til at kvittere for, da vi drøftede den landbrugsstrejke, som kom i gang uden varsel og over for hele befolkningen; det kan der jo brygges en del videre på, hvad jeg ikke skal gøre; jeg har sagt, hvad jeg mener herom — men jeg synes, at både det ærede medlem hr. Erik A. Jensen og det ærede medlem hr. Storgaard går lidt uden om tingene. Hvad er det, der er sket ved denne lejlighed? Der er sket noget, som den almindelige fagbevægelse må fordømme. Det kan ikke være sådan, at når der er forhandlinger i gang om løn- og arbejdsvilkår, er der nogen, der begynder at tage sig selv til rette. Det er uden om organisationsmæssige fremgangsmåder, og det må fordømmes. En almindelig syndika-

[Hans Rasmussen.]

listisk fremgangsmåde kan ikke tolereres hos os, hvis vi skal holde styr på tingene i vort land. Forholdet er det, at man under forhandlingerne mellem finansministeren og et af tjenestemændene lovligt udpeget forhandlingsudvalg ikke var tilfreds med det tilbud, finansministeren fremsatte, men det er jo tænkeligt, at forhandlingerne, såfremt man var gået videre med sine klager til finansudvalget eller til de politiske partier, kunne have været fortsat.

Jeg giver ikke en klink for beklagelserne over de lave lønninger, for hvis organisationerne på forhånd, som det er blevet sagt her, har accepteret den graduering, der findes i lønningsloven, ja, så er det noget, man én gang er gået ind på, og så kan man ikke i en eller anden forvirret situation sige, at det er motiveringen for, at man ikke ønsker at tage et eller andet forlig. Det står organisationerne frit for at søge aftalen ændret på samme måde, som vi i den almindelige fagbevægelse må gøre det over for arbejdsgiverne.

Jeg synes derfor, at situationen er en noget anden. Den er det, når postbudene her i hovedstaden uden varsel og uden at kende det endelige resultat af forhandlingerne om tjenestemændenes lønforhold nedlægger arbejdet. Jeg vil betegne det som den store dille. Jeg ved nok, at der er enkelte af fagbevægelsens medlemmer, der undertiden har nedlagt arbejdet og måske også har gjort det ulovligt, men det er sket på et tidspunkt, da de har fået meddelelse om et resultat, som de ikke har været i stand til at godtage. I dette tilfælde havde der endnu ikke været ført forhandlinger; der havde endnu ikke været samtaler mellem ledelserne for postbudene i København og i hele landet, man havde ikke fået meddelelse om noget resultat, men alligevel var man sikker på, at man skulle gå i demonstration, altså gå i ulovlig strejke — for andet og anderledes er det ikke.

Jeg synes ikke, det er den københavnske postbudestand værdigt, og jeg synes heller ikke, det er ledelsen for de københavnske postbude værdigt, hvad de her har lagt frem for deres medlemmer, for de burde klart have taget afstand fra ulovligheder af denne art. Man kan ikke være tvetydig i en situation som denne og lade postbudene

gå i konflikt, for det er ikke god vejledning for medlemmerne. Det skader efter min mening i høj grad hele tjenestemandstanden; det gælder ikke alene postbudene i København, men hele landets tjenestemandstand, og den må der nu engang stå respekt om. Jeg tror, vi er adskillige her i folkettinget, der gerne vil være med til at hjælpe tjenestemændene til så mange og så store goder som overhovedet muligt. Men det, at der har været almindelig forvirring i befolkningen, berettiger dog ikke til at gå i konflikt, især da ikke når man ikke har afsluttet forhandlingerne. Man gør det som en trussel; man vil tvinge lovgivningsmagten; man vil tvinge folkettinget. Jeg synes som sagt ikke, det er postbudene værdigt — det skal siges rent ud. Der er ingen, der har gjort postbudene til avantgarde for ulovligheder her i landet.

Jeg finder, det ville være mere tåleligt, om man var i stand til på en rolig måde at afvikle lønforhandlinger og lønkonflikter. Men som jeg gang på gang har understreget det, er der dog den forskel på de nylig afsluttede strejker og denne, at når fagbevægelsen har en konflikt løbende, foregår det inden for rammerne af den arbejdsret, som er afstukket ved lov; vi holder os altså på den rigtige side af loven. Alligevel tror jeg, det er forhandlingens vej, der både os bedst. Det er den, der har givet resultaterne. Det er ikke tilfældet med de ulovlige strejker, som jeg fordømmer og altid har fordømt, også som leder inden for fagbevægelsen. Hvis man nemlig lader ulovlige konflikter løbe af stabelen uden at stoppe dem og mener, det er den vej, vi skal frem, så sker der en almindelig nedbrydning af vort demokrati, og det kan ingen være tjent med — allermindst vi, der sidder her i tinget.

Baunsgaard: Jeg forstod på det ærede medlem hr. Erik A. Jensens sidste indlæg, at også han erkendte ulovligheden af tjenestemandsstrejker. Det ærede medlem spurgte mig, om jeg havde den opfattelse, at det var ulovligt af ham som formand for de københavnske postbude at udsende en opfordring til at gå i arbejde i morgen. Nu vil jeg gerne sige til det ærede medlem, for at han kan kende mig for fremtiden, at han aldrig slipper godt fra i en diskussion

[Baunsgaard.]

med mig at pådutte mig noget, jeg ikke har sagt. Det ærede medlem slipper aldrig godt fra et spørgsmål, jeg har stillet ham, ved at tale om noget andet. Det, jeg spurgte det ærede medlem om, var, om det ærede medlem havde deltaget i opfordringen til at foretage en samlet demonstration foran Christiansborg, idet det ærede medlem jo måtte vide, at en sådan demonstration kun kunne foregå, hvis der samtidig fandt en ulovlig arbejdsnedlæggelse sted. Det ærede medlem bekræfter, at han har begået denne ulovlighed. Det ærede medlem kan have den opfattelse, at det er bedre at få det hele samlet på ét sted, men det ærede medlem har alligevel som organisationsformand kun én eneste pligt over for sine medlemmer, og det er at vejlede disse medlemmer sådan, at de ikke begår ulovligheder, eller at de i hvert fald ikke begår dem uden kendskab til formandens advarsel. Og når det ærede medlem ikke har gjort det, så er det pligtforsømmelse. Det er pligtforsømmelse, når det ærede medlem ikke omgående har udsendt en opfordring til samtlige sine afdelinger om øjeblikkelig at genoptage det arbejde, de ikke har haft lov til at nedlægge.

(Kort bemærkning).

Storgaard: Man kan jo sige: ak, hvor forandret. Jeg erindrer som ung tjenestemand i 1920, da den socialdemokratisk-radikale regering var blevet afsat af vor højtærede konge, at man etablerede en generalstrejke, og ifald den ikke var blevet afblæst i sidste øjeblik, ville den være trådt i kraft kl. 3 om morgenen. Dengang stod både de radikale og socialdemokraterne bag ved strejken; jeg hørte ikke dengang nogen af socialdemokratiets ledende mænd sige, at det var ulovligt, og jeg hørte heller ikke dengang nogen af de radikale sige, at det var ulovligt. Det drejede sig selvfølgelig også om en regering, der var blevet sat fra styret, det er rigtigt, men jeg ved ikke, om det er alvorligere, at en regering afsættes, end at landets tjenestemænd har helt uantagelige kår.

Aksel Larsen: Jeg vil gerne tillade mig at sige, at jeg synes, at der er nogen, der

optræder lovlig stærkt fra denne talerstol, og til disse hører det ærede medlem hr. Hans Rasmussen. Han var noget mere spag i mælet, da vi havde debat forleden om statsindgreb i en arbejdskonflikt. Det forekommer mig, at en organisationsleder naturligvis har pligt til at vejlede sine folk, så de ikke begår ulovligheder, men det forekommer mig også, at en organisationsleder har pligt til at varetage sine medlemmers interesser, og det forekommer mig ikke, at en organisationsleder har pligt til at gå mod sine medlemmer sådan at forstå, at hvis han absolut ikke under nogen omstændigheder kan godkende, forklare eller undskylde, hvad de gør, så må han ikke mere være organisationsleder.

Jeg tror, der er forekommet talrige ulovlige strejker inden for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, som ledelsen officielt har taget afstand fra, men hvor ledelsen ikke har haft noget imod, at de gav resultater. Jeg synes, at vi, der kender noget til fagbevægelsen, skal holde os nede på jorden i dette spørgsmål. Jeg synes ikke, man har nogen grund til at hævde, som det forekommer mig at der er sagt, at det, postbudene her gør, er ulovligt, men at det ikke var ulovligt at hælde mælken i grøften eller i kloakken, eller hvad man nu gjorde ved den. Jeg tror ikke, der er nogen lovparagraf, der forbyder at hælde mælken i grøften, men så vidt jeg har forstået, er det ulovligt at lukke mejerierne, for de er forpligtede til at modtage andelshavernes mælk, så også i den konflikt er der begået ulovligheder.

Nu vel, vi klarer ikke sagen ved gensidigt at beskyldte hinanden for ulovligheder, men jeg kan da tænke mig, at tjenestemænd i almindelighed og de københavnske postbude i særdeleshed ved, at de er tjenestemænd, og ved, at de løber en vis risiko, hvis de begiver sig ud i strejke eller demonstration eller noget lignende i arbejdstiden. Jeg tror ikke, det er noget, det er nødvendigt at forklare dem, selv om det formentlig er blevet forklaret dem, men så kan jeg ikke slutte andet, end at når de københavnske postbude, som i hvert fald alle vi, der bor i København, kender som jævne, flinke og fredsommelige mennesker, gør noget sådant, må det være, fordi deres talmodighed er ved at være opbrugt, og fordi

[Aksel Larsen.]

de finder, at de har så ringe økonomiske vilkår, at de må gøre noget ekstraordinært og måske i denne situation noget ulovligt for at gøre opmærksom på deres stilling.

Det er vel nok sandt, at tjenestemændenes forskellige hovedorganisationer i sin tid godkendte den skala for statens tjenestemænd, der skulle gælde for overenskomstportionernes størrelse. Derfor kan det godt være, efterhånden som årene er gået og priserne er steget, og efterhånden som kravene til visse tjenestemandsgupper er steget, at de pågældende synes, de er blevet for lavt placeret på skalaen, og altså ønsker en bedre placering. Nu er vel forholdet det, at postbudene formentlig ikke kan vente nogen anden lønmæssig placering gennemført netop nu; det vil nok først kunne ske til næste år. Jeg må erkende, at jeg ikke i den grad er inde i lønningsloven, men jeg tænker, at det ligger sådan. Jeg vil imidlertid henstille til fagforeningsfolk, der ved, hvorledes fagforeningsmedlemmer kan reagere i bestemte situationer — er der for resten ikke en ulovlig strejke i gang i øjeblikket i Kalundborg med deltagelse af medlemmer af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund? — og jeg vil henstille til medlemmer her i salen, der åbenlyst eller skjult sympatiserede med og forsvarede mælkestrejken, at de forstår, at der kan være en begrundelse for den aktion, de københavnske postbude har indledt.

Jeg synes, det er ret meningsløst, at man her så stærkt kører løs på min partifælle det ærede medlem hr. Erik A. Jensen, fordi han ikke fór rundt på posthusene og fik postbudene til at gå i arbejde på et tidspunkt, hvor han sad i ministeriet og forhandlede med ministeren; han kan jo ikke være ude på posthusene på samme tid. Jeg har forstået på det hele, at forberedelserne til et demonstrationstog til Christiansborg var i gang, da det ærede medlem, om jeg så må sige, fik sin bevægelsesfrihed, og hvis han hernede har sagt til postbudene, at nu må de gå i arbejde, ved jeg ikke, hvad man mere vil forlange af ham. Derimod vil jeg mene, at når postbudene laver en sådan aktion, så må også folketinget forstå, at de er i en økonomisk situation, som er absolut utilfredsstillende, ellers ville de ikke gå ud i en sådan aktion. Man skal

også her tænke på, at visse grupper af tjenestemænd er så dårligt aflønnet, at der sker en udvandring fra statstjenesten over i det, man kalder de private erhverv, hvor lønningerne er højere. Vi hører så ofte, og det er rigtigt, at hvis staten vil have specialister, højt kvalificerede specialister, det være sig teknikere, lærere, administratorer eller andre, så må den betale lønninger så store, at den kan få folk, der er virkelig kvalificerede, og få dem, om jeg så må sige, i kamp med det private erhvervsliv. Det samme gælder formentlig også med hensyn til postbude og portører, og så vidt mig bekendt er tilgangen til postetaten ikke for stor, og det kan simpelt hen forklares ved, at postbudene efterhånden er blevet så dårligt aflønnet i forhold til, hvad de kunne tjene i de private erhverv, og i forhold til de andre tjenestemænd, at der ikke er så mange, der føler trang til at søge ind i postetaten.

Alt det synes jeg man skal tage i betragtning, og i øvrigt synes jeg, at man skal tage fornuften fangen og få færdigekspederet de lovforslag, vi er i færd med at behandle.

Hans Rasmussen: Det ærede medlem hr. Aksel Larsens sidste bemærkning kan jeg udmærket skrive under på. Men det forekommer mig, at det ærede medlem i dag taler udelukkende til de dårlige egenskaber, lefler for dem. Sådan er det. Det ærede medlem tør ikke sige sandheden.

Mit standpunkt i den sag, vi behandlede her i søndags, blev fremført så kraftigt, som det kunne gøres, og min principielle stilling kunne der, efter at jeg havde talt, ikke være nogen tvivl om, men jeg vil alligevel gerne kunne balancere på jorden uden at falde fra den ene grøft over i den anden. Det er nemlig det, det ærede medlem gør. Jeg bebrejdede landbruget, at det uden varsel satte en aktion i gang over for bybefolkningen for at øve tvang over for folketinget og regeringen. På samme måde har jeg bebrejdet postbudene, at de, før forhandlingerne er tilendebragt, går i demonstration. Forhandlingerne er jo ikke afsluttet. Sagen skal drøftes i finansudvalget, og for så vidt finansudvalget ikke skulle kunne blive enig, eller der er grupper i finansudvalget, der siger: vi må have sagen

[Hans Rasmussen.]

til behandling i tinget, så kan den vel komme til behandling her. Altså er sagen ikke færdigbehandlet; det er dog en væsentlig ting at tage i betragtning, forinden man begynder på demonstrationer eller nedlæggelse af arbejdet. Man ved endnu ikke, hvad resultatet af forhandlingerne bliver. Det er rigtigt, at finansministeren har givet et tilbud, som man ikke har været tilfreds med, men sagen er endnu ikke færdigbehandlet, og det lægger jeg overordentlig stor vægt på. Jeg tror, det ærede medlem skulle kende vor fremgangsmåde i smedeforbundet, for det er ikke sådan, at vi ikke varetager vore medlemmers interesser, men vi vil også gerne stå ved de ord, vi har sagt, og de underskrifter, vi har givet på de aftaler, vi har truffet med vor modpart. Jeg tror, at en organisationsleder i det lange løb står sig ved at holde fast på, at når der er indgået en forpligtelse, er det en forpligtelse, der skal overholdes, og så kan man ikke i den hensigt at lefle nedad løbe fra sit ord, for så er man ikke det mandfolk, man burde være.

Der kunne siges mange ting om sagen, men jeg har i hvert fald ikke fået endelig besked om, at spørgsmålet om tjenestemandslønningerne er færdigbehandlet, og så længe jeg ikke har fået det, kan der ikke tages stilling. Jeg synes, det var en postgang for tidligt, strejken kom i gang.

(Kort bemærkning).

Baunsgaard: Det ærede medlem hr. Aksel Larsen sagde til mig, at en organisationsleder havde pligt til ikke at gå imod sine medlemmers interesser og, når han ikke kunne styre medlemmerne, da at følge dem. Jeg indrømmer og vil gerne sige det, så det er uden for enhver misforståelse, at jeg er så uenig med det ærede medlem i denne udtalelse, som man overhovedet kan være det. En organisationsleder er kun en leder, hvis han gør sine folk opmærksom på, at hvis man skal have det gennemført, man er enig om, må man benytte lovlige midler; han er en leder, når han finder de lovlige midler og vejleder sine medlemmer på en sådan måde, at de ikke lider skade derved.

Det ærede medlem hr. Aksel Larsen siger til mig, at man kan ikke bebrejde det ærede

medlem hr. Erik A. Jensen, at han ikke sendte meddelelse rundt til postkontorerne, for det kunne det ærede medlem ikke, når han sad i forhandling med ministeren. Det er muligt, men det ærede medlem kunne dog efter sine egne oplysninger sende meddelelse om at samles her til strejkedemonstration. Det kunne det ærede medlem få tid til på trods af sin samtale med ministeren. Det, det ærede medlem kunne få tid til, var at udsende opfordring til at gå i arbejde i morgen i stedet for det, der var det ærede medlems pligt, nemlig at opfordre sine medlemmer til også for deres egen skyld at gå hjem og genoptage arbejdet omgående.

(Kort bemærkning).

Erik A. Jensen: Det ærede medlem hr. Baunsgaard mener, at man som organisationsleder har pligt til at vejlede sine medlemmer. Det kan jeg aldrig blive uenig med det ærede medlem om; jeg gjorde da også i mit første indlæg opmærksom på, at bestyrelsens 7 medlemmer i morges har været rundt på forskellige københavnske postkontorer og rådet postbudene til at følge det, der var lovligt, og fraråde dem at bruge ulovlige midler.

Det ærede medlem hr. Holger Eriksen gjorde opmærksom på, at jeg ikke har besvaret et konkret stillet spørgsmål, og stillede det igen. Spørgsmålet gik ud på, om jeg tiltrådte den beslutning, som min bestyrelse havde udsendt. Jeg vil gerne gøre opmærksom på — jeg mener, jeg sagde det i mit første indlæg — at telegrammet til samtlige tillidsmænd var udsendt til postkontorerne, da jeg kom tilbage fra den højtærede minister for offentlige arbejder, og på den baggrund, at det var udsendt, mente jeg at måtte stå solidarisk med min bestyrelse, da bestyrelsen havde underskrevet det. Hvis jeg skal besvare det ærede medlem hr. Holger Eriksens spørgsmål om, hvorvidt jeg tiltræder det på den baggrund, jeg her har omtalt, må svaret blive ja.

(Kort bemærkning).

Aksel Larsen: Til det ærede medlem hr. Hans Rasmussen har jeg ikke noget at sige. Jeg har sagt tilstrækkeligt, og det ærede medlem ved, at det, jeg har sagt om, hvorledes fagbevægelsen og fagforbundene stiller sig til sådanne aktioner, er rigtigt.

[Aksel Larsen.]

Det ærede medlem hr. Baunsgaard har misforstået mig, eller også har jeg udtrykt mig ualmindelig uklart. Det mener jeg ikke jeg plejer at gøre, men jeg kan jo have gjort det i dette tilfælde. Jeg har ikke sagt — og skulle jeg have sagt det, er det en fejltagelse, det har jeg ikke villet — at når en organisationsleder ikke kan styre sine folk, må han følge dem. Jeg gentager, at det har jeg ikke sagt. Jeg har sagt, at en organisationsleder skal varetage sine medlemmers interesser og kun hvis han er dybtgående uenig med dem og mener, at det, de vil, er forkert, at de aktioner, de foretager, hverken kan forklares eller undskyldes, må han gå, så må han lade være at være organisationsleder. Det var det, jeg sagde før. Jeg sagde ikke, at han viljeløst skulle følge sine folk, når de begik noget, han syntes var forkert.

Det, jeg gerne ville have at man forsøgte at begribe, var, at når så mange postbude i København er gået i en sådan aktion, skønt de ved, den er ulovlig, og ved, hvad de risikerer, må sagen være alvorlig for dem. Man må se det på denne baggrund. Derfor tror jeg alligevel ikke — men det kan være, jeg kender for lidt til lønningsloven — at det er muligt at hæve visse løngrupper, det, som mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Morten Lange, talte om ved denne lejlighed. Vi kan naturligvis forhandle om det og se, om det er muligt, men jeg kan da godt forstå, at postbudene ikke er inde i disse finesser. Over for det ærede medlem hr. Hans Rasmussen må jeg hævde, at dette er ikke sagt for at lefle; det er sagt for at komme med nogle jævnt forståelige, menneskelige betragtninger. Man kan ikke forlange, at de københavnske postbude skal være inde i dette, at det, nu da de skal have et eller andet løntillæg, som de synes er for lille, ikke skulle være muligt at forhandle om deres lønmæssige placering overhovedet.

Jeg vil gentage: når en sådan aktion ruller af stablen under de forhold, hvorun-

der det er sket, tror jeg det er udtryk for en dybtgående utilfredshed blandt de københavnske postbude. Vi skulle også gerne have posten bragt ud ikke bare i morgen, men også i overmorgen og til næste år og næste år igen. Det forudsætter, at man har postbude. Jeg tror, vi skal tage hensyn til det.

Ministeren for offentlige arbejder (*Lindberg*): Jeg vil gerne ved denne lejlighed understrege, at den diskussion, der nu har været ført vedrørende den beklagelige begivenhed i dag, i hvert fald har ført det gode med sig, så vidt jeg har forstået, at samtlige partier i det høje ting er enige om, at der foreligger en ulovlighed. Jeg tror ikke mindst det har værdi over for de københavnske postbude, at det i hvert fald bliver helt klart for dem, at det, de er ude i, er noget, som de hurtigst muligt skal se at komme bort fra.

Et par af de ærede medlemmer har rettet direkte spørgsmål til mig. Ja, jeg forstod på det ærede medlem hr. Viggo Hauch, at han i og for sig ikke ønskede i dag at få at vide, hvilke konsekvenser denne episode ville få for de københavnske postbude. Men det ærede medlem kom med en betragtning, som jeg gerne vil gøre en bemærkning om, idet det ærede medlem i virkeligheden ville fastslå, at det var regeringens skyld, at postbudene i dag var gået til arbejdsstandsning. Det ærede medlem drog den slutning, at det var, fordi der blev taget for løst eller for blødt, hvad man nu vil, på den postbudestrejke, vi havde i fjor.

Efter min opfattelse burde folk, der har nedlagt arbejdet, aldrig have betaling. Jeg mener, det er urimeligt. På den anden side var der under den sidste postbudestrejke sådanne forviklinger — og det var første gang heldigvis, vi havde set noget sådant — at regeringen dengang mente, det ville være rimeligt at lade nåde gå for ret i håb om, at det ikke skulle gentage sig senere. Jeg vil gerne sige til det høje tings med-

[Ministeren for offentlige arbejder.]

lemmer, at det ikke er noget usædvanligt i dansk arbejdsliv. Jeg har været med til at ordne adskillige ulovlige strejker i min tid som sekretær i LO, uden at arbejderne skulle betale noget. Det har også været under den forudsætning, at man håbede på, at det ikke skulle gentage sig.

Nu er det sket anden gang, og det er derfor, jeg så tydeligt har sagt på regeringens vegne, at dette må få konsekvenser. Jeg forstod, at der var ærede medlemmer, der var nysgerrige, og det er der vel ikke noget at sige til. Det ærede medlem hr. Baagø spurgte mig, hvad regeringen havde til hensigt, og det ærede medlem hr. Storgaard spurgte, om de københavnske postbude skulle afskediges. De konsekvenser, der må komme i denne sag, må drøftes nærmere både i regeringen og formentlig også af organisationerne; men at den bør få konsekvenser over for postbudene, har jeg ment det nødvendigt at fastslå over for det høje ting under debatten her i dag.

(Kort bemærkning).

Hans Rasmussen: Som jeg indledte med at sige, havde det ikke været min hensigt at tage ordet og blande mig i denne strid, men jeg syntes, det var nødvendigt, efter at det ærede medlem hr. Erik A. Jensen nogle gange havde henvist til mig. Jeg forstår godt de ubehageligheder og vanskeligheder, som organisationsledere står i; dem forstår jeg til fulde. Men efter det, der er blevet sagt, mente jeg ikke at jeg den ene dag fra denne talerstol kunne fordømme en enkelt del af befolkningen, som uden varsel over for den øvrige del af befolkningen tager sig selv til rette, øver selvtaegt, og så i dag godtage, at man uden videre, inden forhandlingerne er tilendebragt, går ud i en demonstration.

Må jeg sige til det ærede medlem hr. Aksel Larsen, at jeg er meget lydhør over for belæringer af forskellig art, men ikke belæringer, der går i retning af, at man ikke skal overholde sine forpligtelser. Jeg ved også, at vore medlemmers interesser skal varetages fuldt ud. Indtil nu har jeg i hvert fald også haft tilslutning i mine kompetente forsamlinger til de fremgangsmåder, vi har anvendt, og det har medført forbedrede

vilkår for vore folk. Men må jeg ikke spørge den højtærede finansminister — for jeg synes ikke, man kan påberåbe sig, at postbudenes tålmodighed var bristet — om det ikke lå sådan, at tjenestemandsoptionerne havde truffet en lønftale for samtlige deres tjenestemænd, der var gældende til 1. oktober. Det vil med andre ord sige, at man havde forpligtet sig lønmæssigt og aftalemæssigt indtil 1. oktober 1961. Der var altså ikke tale om bristede forudsætninger. Man kunne ikke forvente, at der ville ske noget før 1. oktober 1961. Jeg vil også gerne spørge den højtærede finansminister, om han ikke, for så vidt man var i stand til at komme overens med tjenestemændene, havde stillet i udsigt, at den ordning, der kunne blive gældende i lønmæssig henseende, ville få tilbagevirkende kraft fra 1. april. Jeg synes, det har nogen betydning, når man her taler om postmændenes tålmodighed.

(Kort bemærkning).

Viggo Hauch: Den højtærede minister for offentlige arbejder synes at være en smule utilfreds med, at han på min tale kunne forstå, at jeg tillagde den høje regering et ansvar for det, der er sket i dag. Hertil må jeg sige til den højtærede minister: det gør jeg. Jeg er gået ud fra, at såvel i oktober som siden har den nuværende regering været Danmarks ansvarlige regering, og i enhver henseende burde den have handlet i overensstemmelse dermed. Det kan heller ikke være den højtærede minister ukendt, at mit parti har sine tvivl om, hvorvidt regeringen har handlet ansvarligt i alle tilfælde. Men det, jeg beder den højtærede minister lægge mærke til, er dette, at jeg har fremhævet fra tingets talerstol, at mit parti bedømmer den situation, som er opstået, lige så alvorligt, som regeringen bedømmer den, og da vi mener, at det kan være nyttigt for regeringen at have den støtte, der ligger deri, har jeg på mit partis vegne givet tilsagn om, at regeringen hos os kan få al den støtte, den har behov, for at skaffe ro, orden og respekt for loven her i landet.

Finansministeren (Kjeld Philip): Det ærede medlem hr. Hans Rasmussen spurgte

[Finansministeren.]

mig, om det ikke var sådan, at den gældende overenskomst for tjenestemændenes vedkommende varede til 1. oktober i år. Jeg kan oplyse, at det endda er sådan, at det er lovfæstet, at der ikke kan ske ændringer før efter den 1. oktober i år, og kun dersom det lovforslag, som er til behandling i øjeblikket, bliver vedtaget, er der mulighed for at lade en forhøjelse træde i kraft før.

Jeg vil gerne tilføje, at det har været tilkendegivet af regeringen, og det har været klart tilkendegivet af mig under forhandlingerne, at dersom dette lovforslag blev vedtaget — og takket været den gode modtagelse, det fik ved første behandling, regnede jeg med, at det blev vedtaget — ville disse nye lønninger blive udbetalt med tilbagevirkende kraft fra 1. april.

Jeg vil endvidere tilføje, at det har været diskuteret, om tjenestemandslovens regler med hensyn til fordelingen over forskellige klasser o. lign. var rimelige. Hertil vil jeg gerne sige, at man kan jo altid diskutere, hvad der er ret og rimeligt; men det er ikke mere end 3 år siden, det høje ting vedtog den gældende tjenestemandsløve, og det skete efter lange og indgående forhandlinger, i hvilke tjenestemandorganisationerne deltog, og de accepterede de resultater, der kom ud af disse forhandlinger.

Det kan godt være, at der er noget at ændre, men der er en forhåndsformodning for, at når noget på dette område kun er 3 år gammelt, er det nok stort set ganske fornuftigt. Hermed være ikke sagt, at der ikke kan være en detalje, en enkelthed hist og her, der kan være grund til at rette.

Det ærede medlem hr. Baagø spurgte om udbetalingen af de nye lønninger. Det er klart, at vi fra finansministeriets side vil gøre, hvad vi kan, for at udbetalingen kan finde sted så hurtigt, som det nu engang er praktisk gørligt.

Jeg synes, at noget af det vigtigste, der er kommet ud af denne forhandling, er den klarhed, hvormed det er tilkendegivet, at en strejke af den art, der her har fundet sted, en tjenestemandsstrejke, er ulovlig.

Under forhandlingerne i dag er det, som om de to lovforslag, der egentlig er til behandling, er blevet glemt. Jeg tror næsten, der ikke er sagt et ord om de to foreliggende

lovforslag, men jeg vil tillade mig at tolke tavsheden som samtykke — og jeg takker for samtykket.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslag til lov om ændringer i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd vedtoges enstemmigt med 147 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Forslag til lov om ændring i lov om pensioner, der er fastsat i henhold til de før 1. april 1958 gældende lønnings- og pensionslove,

vedtoges enstemmigt med 148 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Udvalget angående forslag til lov om ændring i lov om naturfredning har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 19. maj, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om ungdommens uddannelsesfonds forvaltning og virksomhed.

2) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten. (Om skattelempler til fremme af uddannelsen) [af Ninn-Hansen m. fl.].

3) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i borgerlig straffelov. (Ungdomsfængsel, betingede domme m. v.).

4) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om rettens pleje.

[Formanden.]

5) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring i loven om ikrafttræden af borgerlig straffelov m. m.

6) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om boligbyggeri.

7) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret fra 1. april 1960 til 31. marts 1961.

8) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om optagelse af statslån i udlandet.

9) *Eventuelt: anden behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i toldloven [vedr. gensidige toldindrømmelser].

10) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om udførsel af kød m. m.

11) *Første behandling af:*

Forslag til lov om midlertidigt tillæg til folke-, invalide- og enkepensionister.

Mødet hævet kl. 15⁴⁰.

87. møde.

Fredag den 19. maj kl. 13.

Formanden: Medlemmer af folketingset Chr. Madsen, Aksel Larsen, Arne Larsen og Kai Moltke har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændringer i lov nr. 102 af 31. marts 1955 om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger.

Udvalget angående forslag til lov om ændringer i toldloven har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

I skrivelse af gårs dato anmoder udenrigsministeren om, at der må blive foretaget valg af 5 medlemmer af folketingset til at indtræde i det i henhold til § 9 i lov om ændringer i lov om normering og klassificering af statstjenestemandstillinger nedsatte udetillægsnævner.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Chr. Madsen): Hermed tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændringer i lov nr. 102 af 31. marts 1955 om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger*, hvorefter denne lov også kommer til at omfatte kontrol med priser og avancer.

Som det fremgår af lovforslaget, skal monopoltilsynet have beføjelser til at kontrollere priser og avancer og have ret til indgreb over for urimelige priser og avancer.

Efter regeringsindgrebet under overenskomstforhandlingerne i 1956 blev der fra regeringens side givet løfte om pris- og avancestop. Under sidste indgreb den 14. maj 1961, hvor der blev rejst krav om pris- og avancekontrol, sagde statsministeren: „Nu har vi en væsentlig konkurrence, og dette vil lægge et vist pres på tendensen til pris- og avancetigninger. Skulle der være lukkede områder, hvor der på grund af situationen — uden begrundelse i lønstigninger eller lignende — kommer store avancer og prisstigninger, er det givet, at regeringen må se på det.“